Lietas Nr. C33388810
Lietas arhīva Nr. C-0285-13/7

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2013.gada 16.oktobrī

Rīgas rajona tiesa šādā sastāvā

tiesnese I.Bāliņa

ar sekretāri A.Soku,

piedaloties prasītāja administratora pilnvarotajai pārstāvei /pers. A/ un atbildētājai /pers. B/,

izskatīja Rīgā, Lomonosova ielā 10, atklātā tiesas sēdē civillietu maksātnespējīgās SIA „Bambergs" prasībā pret /pers. C/ un /pers. B/ par zaudējumu piedziņu, un

konstatēja:

Maksātnespējīgā SIA „Bambergs" (turpmāk– prasītājs) Rīgas rajona tiesā 2010.gada 13.septembrī cēlusi prasību pret /pers. C/ un /pers. B/ (turpmāk tekstā-atbildētāji) par zaudējumu piedziņu.

Prasītājs prasības pieteikumā norāda, ka ar Daugavpils tiesas 2009.gada 9.jūlija spriedumu pasludināts prasītāja maksātnespējas process, par maksātnespējas procesa iestāšanās dienu nosakot 2009.gada 11.jūniju. Par prasītāja administratoru iecelts sertificēts administrators Uģis Šleiers.

Prasītājs reģistrēts Uzņēmumu reģistrā 1997.gada 3.oktobrī, bet ierakstīts komercreģistrā 2003.gada 12.jūnijā. Parādnieka valdes loceklis no 2004.gada 9.februāra līdz maksātnespējas administratora iecelšanai bija /pers. C/, bet valdes priekšsēdētāja no 2004.gada 9.februāra līdz 2004.gada 25.novembrim bija atbildētāja /pers. B/.

2009.gada 19.jūnijā administrators pieņēmis lēmumu par parādnieka pārstāvi, kura piedalīšanās maksātnespējas procesā ir obligāta noteikt /pers. C/. 2009.gada 30.oktobrī sakarā ar nepieciešamību noteikt vēl vienu parādnieka pārstāvi administrators pieņēmis lēmumu par parādnieka pārstāvi, kura piedalīšanās maksātnespējas procesā ir obligāta, noteikt arī /pers. B/.

Iepazīstoties ar prasītāja bankas kontu izdrukām, redzams, ka kopš 2004.gada 12.februāra līdz 2004.gada 11.novembrim no parādnieka bankas konta izņemti skaidrā naudā Ls 41 745,00, bet prasītāja veikto iemaksu apmērs ir Ls 7580,00. Tātad nepamatoti izņemta skaidra nauda Ls 34 165,00 apmērā.

No 2007.gada 1.novembra līdz 2008.gada 16.augusta, no parādnieka konta izņemti skaidrā naudā Ls 56 793,59, un 2008.gada 22.janvārī izņemti skaidrā naudā Ls 7028,04, bet veikto iemaksu apmērs ir Ls 50,00. Tātad nepamatoti izņemta skaidra nauda Ls 63 771,63 apmērā.

Atbilstoši likuma "Par grāmatvedību" 2., 8. un 10.panta, sabiedrības amatpersona – atbildētāji ir atbildīgi par uzņēmuma grāmatvedības uzskaites kārtošanu un to glabāšanu.

2009.gada 19.jūnijā ierakstītā vēstulē nosūtīja parādnieka pārstāvim /pers. C/ uz Uzņēmuma reģistra datu bāzē reģistrēto dzīvesvietas adresi pieprasījumu par informācijas sniegšanu. Parādnieka pārstāvis minēto informācijas pieprasījumu ne sabiedrības juridiskajā adresē, ne Uzņēmuma reģistra datu bāzē norādītajā dzīvesvietas adresē nav saņēmis, ko apliecina atpakaļ sūtītās vēstules.

2010.gada 12.martā uz /pers. B/ dzīvesvietas adresi nosūtīts pieprasījums par sabiedrības mantas un dokumentācijas nodošanu, 2010.gada 13.aprīlī uz /pers. B/ dzīvesvietas adresi nosūtīts atkārtots pieprasījums par sabiedrības mantas un dokumentācijas nodošanu, kā arī pieprasījums iesniegt administratoram dokumentus, kas apliecina Ls 34 165,00 izlietojumu laika posmā no 12.12.2004.-11.11.2004. Abas iepriekš minētās vēstules ir saņemtas, bet atbildes nav sniegtas un dokumenti nav nodoti.

Pēc Valsts ieņēmumu dienesta Latgales reģionālās iestādes sniegtajiem datiem prasītājas pēdējo gada pārskatu nodevis par 2007.gadu. Prasītāja bilancē uz 2007.gada 21.decembri aktīvu kopsumma norādīta Ls 1 836 301, 00, tajā skaitā pamatlīdzekļi Ls 26 850,00 apmērā, krājumi Ls 240 161 apmērā, debitoru parādi Ls 1 569 283 apmērā.

Tā kā parādnieka pārstāvis /pers. C/ administratora sūtītos informācijas pieprasījumus nesaņem, bet /pers. B/ nav sniegusi nekādas ziņas, un līdz ar to administratoram arī nav nodoti parādnieka grāmatvedības dokumenti, nav iespējams konstatēt, vai nav notikusi sabiedrības aktīvu nelikumīga piesavināšanās no parādnieka pārstāvju puses. Pie kam parādnieka pārstāvim /pers. C/ pat nav deklarētās dzīvesvietas adreses, kā arī juridiskajā adresē uzņēmējdarbība nenotiek jau no 2008.gada un tādējādi nav iespējams ar

viņu sazināties.

Prasītājam kopsummā nodarīti zaudējumi Ls 97 936,63 apmērā, tajā skaitā Ls 34 165 apmērā laikā, kad parādnieka amatpersonas bija /pers. B/ un /pers. C/, un Ls 63 771,63 apmērā laikā, kad valdes locekļa pienākumus pildīja /pers. C/.

Atbilstoši Komerclikuma 169.panta otrajai daļai valdes un padomes locekļi solidāri atbild par zaudējumiem, ko tie nodarījuši sabiedrībai. Līdz ar to /pers. C/ un /pers. B/ ir solidāri atbildīgi par prasītājam nodarītajiem zaudējumiem.

Atbilstoši Civillikuma 1770.pantam ar zaudējumiem jāsaprot katrs mantiski novērtējams pametums. Civillikuma 1773.pants nosaka, ka zaudējums ir tiešs, kad tas ir prettiesīgs darbības vai bezdarbības dabiskās un nepieciešamās sekas, un tādējādi atbildētāji ir vainojami sabiedrībai nodarīto tiešo zaudējumu nodarīšanā. Civillikuma 1779.pants nosaka, ka katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

Atbilstoši Maksātnespējas likuma 63.panta ceturtās daļas prasībām administratoram ir pienākums izvērtēt un celt tiesā prasības pret juridiskās personas pārvaldes institūciju locekļiem par viņu nodarīto zaudējumu atlīdzību.

Maksātnespējas procesa laikā saņemti sekojoši kreditoru prasījumi – no VID Latgales reģionālās iestādes Ls 3938,75 apmērā, no SIA "Latvijas mobilais telefons" Ls 108,27 apmērā. Kopējā kreditoru prasījumu summa pret prasītāju ir Ls 4047,02. Ar sabiedrībai nodarīto zaudējumu piedziņā iegūto naudu pilnībā būtu iespējams segt kreditoru prasījumu un administratora izmaksas.

Pamatojoties uz iepriekš minēto un saskaņā ar likuma "Par grāmatvedību" 2., 8., 10.pantiem, Civillikuma 1770., 1773., 1779.pantiem un Maksātnespējas likuma 63.panta ceturto daļu, Komerclikuma 169.panta otro daļu, Civilprocesa likuma 27.pantu, 43.panta pirmās daļas 10.punktu, prasītājs lūdz tiesu piedzīt solidāri no /pers. B/, un /pers. C/, prasītājam radītos zaudējumus Ls 34 165,00 apmērā, piedziņu vēršot uz atbildētāju piederošo kustamo un nekustamo mantu, naudas līdzekļiem, tajā skaitā mantu un naudas līdzekļiem, kas atrodas pie trešajām personām;; piedzīt no /pers. C/, prasītājam radītos zaudējumus Ls 63 771,63 apmērā, piedziņu vēršot uz /pers. C/, piederoši kustamo un nekustamo mantu, naudas līdzekļiem, kas atrodas pie trešajām personām.

2010.gada 20.oktobrī Rīgas rajona tiesā saņemti atbildētājas /pers. B/ paskaidrojumi, kuros atbildētāja prasību neatzīst. Uzsākot atbildētājas darbību sabiedrībā, 2004.gada 8.aprīlī saskaņā ar aizdevuma līgumu, kas noslēgts 2004.gada 8.aprīlī, atbildētāja kā fiziska persona aizdeva sabiedrībai naudas līdzekļus Ls 10 000 apmērā, kuri piederēja pēc atbildētājas nekustamā īpašuma atsavināšanas. Augstākminētie naudas līdzekļi tika aizdoti sabiedrībai ar mērķi iegādāties sēklas jaunu meža teritoriju apstādīšanai, to turpmākai uzturēšanai, kā arī komerciālai izciršanai saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem. Tieši šajā gadā sabiedrība mainīja savu darbības veidu, pārtraucot auto apkopes pakalpojumus un uzsākot darījumus ar kokmateriāliem, to pirkšanu un pārdošanu, kā arī to pārvadājumiem. Faktiski atbildētājas iestāšanās mērķis sabiedrībā bija aizsargāt arī savas kā sabiedrības kreditora intereses, pēc iespējas kontrolējot sabiedrības komercdarbību tā, lai atgūtu savus ieguldītos finanšu līdzekļus. Saskaņā ar Komerclikumu, valdes loceklim jābūt pietiekami kompetentam un zinošam attiecīgajā nozarē. 2004.gada nogalē atbildētāja saprata, ka atbildētājas zināšanas kokmateriālu jomā nav pietiekamas, apzinājās visas no valdes locekļa amata ieņemšanas izrietošās sekas, kā arī 2004.gada nogalē, atsāka darba attiecības ar /Nosaukums/, nolēma, ka apvienot šos divus ieņemamos amatus nav iespējams.

Ievērojot šos apstākļus, 2004.gada novembrī atbildētāja atstāja valdes locekļa amatu pēc pašas vēlēšanās, sabiedrībai tika mainīta juridiskā adrese, par ko liecina arī Komercreģistra dati. Tomēr, lai arī atbildētājas rīcībā nav nodošanas – pieņemšanas akta, no kura redzams, ka visa sabiedrības dokumentācija, materiāli un citas vērtības nodoti palikušā otrā valdes locekļa rīcībā, apgalvo, ka šajā īsajā atbildētājas kā valdes priekšsēdētājas vadītājas laika posmā sabiedrībai vispār nav radīti nekāda veida zaudējumi, atbildētāja vadījusi sabiedrību atbilstoši Komerclikuma prasībām.

Par to prasītājs ir varējis arī pārliecināties Valsts ieņēmumu dienestā, iepazīstoties ar Sabiedrības gada pārskatu par 2004.gadu, no kura redzams, ka sabiedrība šajā gadā ir strādājusi ar peļņu nevis ar zaudējumiem.

Papildus saskaņā ar atbildētājas rīcībā esošu informāciju, 2007.gadā Valsts ieņēmumu dienesta Latgales reģionālā iestāde ir veikusi Sabiedrības komplekso nodokļu auditu, kura ietvaros ir auditēts pievienotās vērtības nodoklis, iedzīvotāju ienākuma nodoklis, valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, uzņēmuma ienākuma nodoklis arī par laika periodu, kas sakrīt ar atbildētājas pārstāvības periodu. (09.02.2004.-25.11.2004.). Saskaņā ar audita rezultātiem, Valsts ieņēmumu dienests nav konstatējis pārkāpumus ne likumā par grāmatvedību, ne citos normatīvajos aktos, kas regulē grāmatvedības kārtošanas jautājumus.

Tāpat no konta izdrukām ir redzams, ka personīgi /pers. B/ ir saņēmusi skaidras naudas līdzekļus Ls 3000. apmērā (nevis Ls 41 745.-), kas pamatots ar aizdevuma līgumu, kas noslēgts 08.04.2004. starp SIA ,,Bambergs" un /pers. B/. Pirmkārt, no augstākminētās izdruku informācijas ir redzams, ka /pers. B/ ir saņēmusi attiecīgo naudas summu personīgi griežoties bankā, jo saskaņā ar Komerclikuma, kā arī Sabiedrības Statūtu noteikumiem /pers. B/ bija tiesības pārstāvēt Sabiedrību atsevišķi.

2013.gada 25.februārī no atbildētājas saņemti papildus paskaidrojumi, kuros atbildētāja norāda, ka uzņēmuma auditā izlases veidā citu dokumentu starpā ir izmantoti līgumi, rīkojumi, kases un bankas dokumenti, izmaksas apliecinošie pirmdokumenti (avansa norēķini, norēķini ar piegādātājiem), virsgrāmatas, pārskati, deklarācijas u.c. grāmatvedības uzskaites attaisnojuma dokumenti. Tāpat lēmumā ir norādīts, ka par pārbaudāmo taksācijas periodu auditā gaitā izlases veidā pārbaudīti grāmatvedības uzskaites pirmdokumenti, to iegrāmatojuma pilnīgums un pamatotība.

Šīs nodaļas rezolutīvajā daļā norādīts, ka Valsts ieņēmumu dienesta auditā ir konstatēts, ka kopumā grāmatvedības jautājumos kvalificēta trešā persona var gūt priekšstatu par uzņēmuma finansiālo stāvokli un tā saimnieciskajiem darījumiem noteiktā laika posmā**.**

Finanšu līdzekļu izmaksa no Sabiedrības norēķinu konta vai no kases, parasti ir cieši saistīta ar uzņēmuma ienākuma nodokļa aprēķināšanu un maksāšanu, proti, naudas summas izmaksu pamatotība personām, ietekmē Sabiedrības apliekamā ienākuma apmēru. Gadījumā, ja naudas summas izmaksa tiek atzīta par nepamatotu, tad tā būtu atskaitāma/ atmaksājama atpakaļ sabiedrībā,

kā arī attiecīgi tiktu koriģēts (par šo summu palielināts) uzņēmuma apliekamais ienākums, no kura valsts budžetā būtu jāsamaksā papildus uzņēmuma ienākuma nodoklis (15%).

Sabiedrības uzņēmumu ienākuma nodokļa aprēķināšanas un maksāšanas pārbaude par taksācijas periodu 2004.gads, tika veikta saskaņā ar likumu ,,Par nodokļiem un nodevām", 09.02.1995. likumu ,,Par uzņēmumu ienākuma nodokli", 14.10. 1992. Likumu ,,Par uzņēmumu gada pārskatiem", Ministru kabineta 19.09.2000 noteikumiem Nr. 319 ,,Likuma ,,par uzņēmumu ienākuma nodokli" normu piemērošanas noteikumi", u.c. auditā lēmuma pieņemšanas laikā LR spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem.

Tāpat, veicot Sabiedrības auditu par uzņēmumu ienākuma nodokli, pārbaudīti peļņas vai zaudējumu aprēķina, cita starpā arī par 2004.gadu, ieņēmumu un izdevumu posteņi, kā arī veikta bilances posteņu datu pārbaude.

Audita lēmuma 3.4. apakšnodaļas rezolutīvajā daļā ir norādīts, ka salīdzinot 2003., 2004., 2005.gada peļņas vai zaudējumu aprēķinā un uzņēmumu ienākuma nodokļu deklarācijā uzrādītos datus ar sabiedrības grāmatvedības uzskaites datiem un pirmdokumentiem, pārkāpumi nav konstatēti.

Tāpat no Valsts ieņēmumu dienesta Audita lēmuma ir nepārprotami secināms, ka konkrētajā periodā Sabiedrības naudas līdzekļu kustība kredītiestāžu kontos ir atbildusi saimnieciskās darbības rādītājiem un liecināja par tādu darījumu veikšanu, kuri ir atspoguļoti nodokļu maksātāja grāmatvedības (Sabiedrības) uzskaitē. Pretējā gadījumā, uzskatot izmaksas par nepamatotām, Valsts ieņēmumu dienests būtu veicis uzrēķinu par nesamaksātu iedzīvotāju ienākuma nodokli un soda naudu, jo likuma ,,Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 17.panta desmitās daļas 12.punkts (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2006.gada 1.janvārim) paredzēja, ka no fiziskās personas ienākumiem, kurus izmaksā uzņēmumi, ārvalstu uzņēmumu (nerezidentu) pastāvīgās pārstāvniecības, iestādes un organizācijas, ja tie nav saistīti ar darba attiecībām un nav atbrīvoti no aplikšanas ar nodokli, ienākuma izmaksātājs ietur nodokli ienākuma izmaksas vietā un iemaksā to budžetā ne vēlāk kā ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša piektajā datumā.

Atbildētājas ieskatā viņas kā valdes locekļa rīcība nav bijusi pretēja saprātīgai komerciālās apgrozības praksei šajā laikā un ar prasītāja iesniegtajiem apsvērumiem nav pierādīts, ka sabiedrībai ir nodarīts kāds zaudējums un pastāv cēloņsakars starp atbildētājas kā amatpersonas rīcību un nodarītajiem zaudējumiem. Sabiedrības intereses ir jānosaka, ņemot vērā tās toreizējo finansiālo stāvokli, attīstības plānus, darbības virzienus, vispārējo ekonomisko situāciju valstī. Kā jau iepriekš ir minēts, tad 2004.gads ir noslēdzies ar sabiedrības gūtu peļņu, kas norāda uz krietna un rūpīga saimnieka darbību.

Tāpat atbildētāja norāda kaprasītāja prasība iesniegt sabiedrības dokumentus valdes loceklim, kas ieņēmis amatu tajā, ir vairāk ka piecus gadus atpakaļ, kā arī viņa kā parādnieka pārstāvja iecelšana, atbildētājas ieskatā ir nesamērīga un nav izpildāma. Likuma ,,Par nodokļiem un nodevām" 15.panta pirmās daļas 4. punkts noteic, ka nodokļu maksātāja (šajā gadījumā Sabiedrības) pienākums ir nodokļu aprēķinu pareizības pierādīšanai uzglabāt finansiālās un saimnieciskās darbības ieņēmumus un izdevumus apliecinošus attaisnojuma dokumentus un citus darbību apliecinošus dokumentus piecus gadus, tāpat likuma ,,Par grāmatvedību" 10.pants noteic, ka darījumu attaisnojuma dokumenti ir jāglabā 5 gadus.

Ievērojot visu augstākminēto un uzturot spēkā visus paskaidrojumos norādītos iebildumus un argumentus, atbildētāja atkārtoti norāda, ka neatzīst prasību pilnībā un lūdz tiesu prasību noraidīt.

Tiesas sēdē prasītājas pārstāve uztur prasību, samazinot prasības summu pret atbildētājiem par laika periodu no 2004.gada 12.februāra līdz 2004.gada 11.novembrim uz Ls 24 165,00, jo pārbaudot dokumentus konstatēja, ka 2004.gada 14.aprīlī atbildētāja sabiedrības kontā ir iemaksājusi Ls 10 000,00, kā to atbildētāja norādījusi savos paskaidrojumos. Attiecīgi prasītāja uztur arī otru summu pret otru atbildētāju Ls 63 771,63 apmērā. No kontiem ir izņemta nauda un pretī nav nekādu apliecinātu dokumentu, kur šīs summas izlietotas. Attiecībā uz Valsts ieņēmumu dienesta audita lēmumu prasītājas pārstāve uzskata, ka tas ir tiesas ieskatā vai to ņemt vērā, vai nē. Vienīgais audita pārskats ir tikai par 2003. un 2004.gadu. Prasītājas pārstāve norāda, ka sabiedrības kreditori lūdza administratoru griezties tiesā ar prasību, ko arī administrators ir veicis.

Tiesas sēdē atbildētāja prasību daļā, kas skar pašu atbildētāju neatzīst un lūdz to noraidīt, paskaidrojot, ka Valsts ieņēmumu dienests, veicot auditu, ir secinājis, ka pārkāpumi prasītāja grāmatvedībā nav. 2005.gadā iesniegtajā gada pārskatā gadījumā, ja atrastos, kādas naudas summas pie atbildētājas, tad noteikti gada pārskatā uzrādītos neatgrieztie avansi. Šajā gada pārskatā nekur nav tādas pozīcijas un tādas naudas summas. Līdz ar to, ja arī šī nauda ir izņemta, tad tā ir ielikta apgrozībā un nav bijusi atbildētājas rīcībā. Tāpat atbildētāja uzskata, ka atbildētājas kā valdes locekles rīcība nav bijusi pretrunā ar saprātīgai komerciālās apgrozības praksei. Sabiedrībai nav nodarīti zaudējumi, jo 2004.gads ir noslēdzies ar sabiedrības gūtu peļņu. Pieci gadi bija pagājuši un pirmais paziņojums tika saņemts 2010.gada martā. Nodot dokumentus administratoram atbildētājai nebija iespējas, jo šiem dokumentiem bija jāatrodas sabiedrības grāmatvedībā, kurā atbildētāja nestrādā no 2004.gada. Pirmais ir audits, kas ir pateicis, ka viss ir kārtībā. Otrais ir gada pārskats 2005.gadā veikts, kur nav redzams, ka ir kādi avansi sabiedrības dalībniekiem. Ja ir tāda situācija, kad vadība izņem naudu no kases, tad šī nauda ir jāieliek atpakaļ, vai jāuzrāda pavadzīme par preces pirkšanu.

Atbildētājs/pers. C/ nav sniedzis tiesai paskaidrojumus vai iebildumus pret prasību, nav informējis tiesu par neierašanās iemesliem, nav lūdzis izskatīt lietu bez viņas vai atlikt to.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 156.panta pirmo daļu ja uz tiesas sēdi nav ieradies kāds no lietas dalībniekiem, tiesa uzsāk lietas izskatīšanu, ja vien saskaņā ar šā likuma 209. vai 210.pantu nav pamats to atlikt.

Ņemot vērā to, ka tiesas sūtījumi uz atbildētāja deklarēto adresi tiek atgriezti ar Latvijas Pasta atzīmi „Beidzies glabāšanas laiks", tiesa aicināja atbildētāju saskaņā ar Civilprocesa likuma 59.panta pirmo daļu- atbildētājs, kura dzīvesvieta nav zināma vai kuru nevar sastapt dzīvesvietā, aicināms uz tiesu ar publikāciju laikrakstā „Latvijas Vēstnesis".

Kā tas ir redzams no lietas materiāliem pievienotās laikraksta „Latvijas Vēstnesis" sniegtās informācijas, tad laidienā Nr.86 2013.gada 7.maijā ir publicēts aicinājums atbildētājam /pers. C/ ierasties uz tiesas sēdi 2013.gada 23.septembrī Rīgas rajona tiesā. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 59.panta ceturto daļu tiesa var izskatīt lietu bez atbildētāja piedalīšanās, ja pagājis ne mazāk kā viens mēnesis no aicinājuma publikācijas dienas laikrakstā „Latvijas Vēstnesis".

Tiesa konstatē, ka no publikācijas dienas līdz lietas izskatīšanas dienai ir pagājis vairāk kā mēnesis, tādējādi atzīst par iespējamu izskatīt lietu bez atbildētāja /pers. C/ klātbūtnes.

Noklausoties prasītājas pārstāves un atbildētājas /pers. B/ paskaidrojumus, noskaidrojot lietas apstākļus, pārbaudot un novērtējot lietā gūtos pierādījumus to kopumā, tiesa uzskata, ka prasība ir apmierināma daļēji.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa paredz, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Civilprocesa likuma 97.panta pirmā daļa paredz, ka tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz tiesas sēdē vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem.

Ar Maksātnespējas reģistra datiem apstiprinās administratora Uģa Šleiera tiesības pārstāvēt sabiedrību ar ierobežotu atbildību „Bambergs", kurai maksātnespējas process pasludināts ar 2009.gada 9.jūlija Daugavpils tiesas spriedumu un celt tās vārdā prasības.

Savukārt saskaņā ar Maksātnespējas reģistra datiem, kas atbilstoši Maksātnespējas likuma 12.pantam, ir visiem pieejams, un tā ierakstiem ir publiska ticamība, 2009.gada 11.jūnija Daugavpils tiesā ierosināta civillieta par SIA „Bambergs" maksātnespējas procesu.

Maksātnespējas likuma Pārejas noteikumu 5.punkts paredz, ka maksātnespējas procesos, kuri uzsākti laika posmā no 2008.gada 1.janvāra līdz 2010.gada 31.oktobrim, tiek piemērots minētajā laikā posmā spēkā esošā Maksātnespējas likuma normas un uz tā pamata izdotie normatīvie akti.

Tādējādi tiesa atzīst, ka izšķirot strīdu, jāvadās pēc Maksātnespējas likuma normām, likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 2010.gada 31.oktobrim.

Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētājiem Ls 24165,00 zaudējumu, kas nodarīti sabiedrībai.

Civilprocesa likuma 192.pants noteic, ka tiesa taisa spriedumu par prasībā noteikto priekšmetu un uz prasībā norādītā pamata, nepārsniedzot prasījuma robežas.

Atbilstoši Maksātnespējas likuma (spēkā līdz 2010.gada 31.oktobrim) 63.panta ceturtās daļas prasībām administratoram ir pienākums izvērtēt un celt tiesā prasības pret juridiskās personas pārvaldes institūciju locekļiem par viņu nodarīto zaudējumu atlīdzību.

No lietas materiāliem pievienotā Uzņēmumu reģistra izziņas redzams, ka atbildētāja /pers. B/ ir bijusi SIA „Bambergs" valdes priekšsēdētāja ar tiesībām pārstāvēt kapitālsabiedrību atsevišķi laika posmā no 2004.gada 9.februāra līdz 2004.gada 25.novembrim. Atbildētājs/pers. C/ ir bijis SIA „Bambergs" valdes loceklis ar tiesībām pārstāvēt kapitālsabiedrību atsevišķi laika posmā no 2004.gada 9.februāra līdz 2004.gada 25.novembrim. Savukārt ar 2004.gada 25.novembri /pers. C/ ir bijis SIA „Bambergs" vienīgais valdes loceklis - valdes priekšsēdētājs ar tiesībām pārstāvēt kapitālsabiedrību atsevišķi.

No lietai pievienotā prasītāja AS „Swedbank" banka konta pārskatiem par laika periodu no 2004.gada 12.februāra līdz 2004.gada 11.novembrim izriet, ka no prasītājas bankas konta izņemti naudas līdzekļi par kopējo summu Ls 34 165,00 apmērā.

Prasītāja, izmantojot savas Civilprocesa likuma 74.pantā noteiktās tiesības, samazina prasības apmēru no Ls 34 165,00 uz Ls 24 165,00.

Lietas izskatīšanas laikā konstatēts, ka strīda priekšmets starp pusēm pēc būtības ir zaudējumu piedziņas prasījumi, kas izriet no fakta, ka no sabiedrības bankas konta ir izņemtas nauda bez attaisnojuma dokumentiem.

Prasījums sastāv no zaudējuma prasījuma pret /pers. B/ un /pers. C/ kā valdes locekļiem par laika posmu no 2004.gada 9.februāri un 2004.gada 11.novembri Ls 24165,00 apmērā, un zaudējuma prasījuma pret /pers. C/ Ls 63771,63 apmērā par laika periodu no 2007.gada 1.novembra līdz 2008.gada 16.augustam.

Atbilstoši Civillikuma 1779.pantam, katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

Prasītājs prasību pamato uz Komerclikuma 169.panta pirmo daļu, kas paredz, ka valdes un padomes loceklim savi pienākumi jāpilda kā krietnam un rūpīgam saimniekam.

Komerclikuma 169.panta otrā daļa paredz, ka valdes un padomes locekļi solidāri atbild par zaudējumiem, ko tie nodarījuši sabiedrībai. Komerclikuma 169. panta trešajā daļā ir noteikts, ka valdes un padomes locekļi nav solidāri atbildīgi sabiedrībai par nodarītiem zaudējumiem, ja viņš var pierādīt, ka rīkojies kā krietns un rūpīgs saimnieks.

Tiesa secina, ka no Komerclikuma 169.panta trešās daļas izriet valdes locekļa vainas prezumpcija, kas vienlaicīgi paredz arī iespēju pierādīt, ka viņš nav vainojams konkrētajā zaudējumā. Katram valdes loceklim ir jāpierāda individuāli, ka viņš savus pienākumus ir pildījis kā krietns un rūpīgs saimnieks. Tādējādi tiesa atzīst, ka pierādīšanas pienākums konkrētās lietas ietvaros balstās uz atbildētājiem- bijušajiem SIA „Bambergs" valdes locekļiem /pers. B/ un /pers. C/.

Civillikuma 1646.pants paredz, ka par vieglu neuzmanību atzīstams tās rūpības un čaklības trūkums, kāda vispār jāievēro krietnam un rūpīgam saimniekam. Ņemot vērā, ka Komerclikuma 169. pants paredz, ka valdes loceklim savi pienākumi jāpilda kā krietnam un rūpīgam saimniekam, kas, ņemot vērā Civillikuma 1646.panta regulējumu, nozīmē, ka valdes loceklis atbild par katru, tai skaitā arī par vieglu neuzmanību.

Tādējādi tiesa secina, ka atbildētājiem kā bijušajiem prasītāja valdes locekļiem jāpierāda, ka tie savā rīcībā nav pielaiduši pat vieglu neuzmanību.

No Civillikuma normām par zaudējumu (Civillikuma 1770.-1792.p.) un Komerclikuma 169.panta izriet, ka zaudējumu atlīdzības prasības apmierināšanai ir vajadzīgi vairāki priekšnoteikumi, proti, personas prettiesiska, vainojama rīcība, zaudējuma esamība un cēloniskais sakars starp prettiesisko rīcību un zaudējumiem.

Ņemot vērā to, ka Komerclikumā ietvertā krietna un rūpīga saimnieka jēdziens būtiski ietekmē valdes locekļa atbildību, tiesa konstatē, ka ir svarīgi noskaidrot jēdziena „krietns un rūpīgs saimnieks" saturu.

Tiesību doktrīnā norādīti vairāki valdes locekļu pienākumi, kas tiem ir jāievēro, un kas atspoguļo krietna un rūpīga jēdziena saturu. Valdes locekļiem ir jāievēro likums, sabiedrības statūti, valdes locekļiem ir jābūt lojāliem un uzticamiem pret savu sabiedrību**,** krietna saimnieka rūpības pienākums uzliek valdes loceklim pienākumu sniegt patiesu informāciju, lēmumu pieņemšanas rūpību un komercdarbības riska mazināšanas uzdevumu. (Abramoviča L. Krietna saimnieka rūpības nozīme Komerclikumā. // Jurista Vārds, Nr. 44 (447), 2006. gada 7. novembris.)

Valdes locekļiem ir jābūt lojāliem un uzticamiem pret savu sabiedrību**.** Valde ir tā kapitālsabiedrības institūcija, kas caur saviem locekļiem vada un pārstāv sabiedrību. Jēdziens „lojāls" krietna saimnieka rūpības ietvaros nozīmē to, ka valdes loceklim ir pienākums rīkoties kapitālsabiedrības interesēs, neatkarīgi no savas personiskās vai citu personu ieinteresētības tieši vai netieši.

Atbildētāja bijusī valdes locekle /pers. B/ ir sniegusi tiesai iebildumus, ka sabiedrībai nav nodarīti zaudējumi, jo 2004.gada bilance un peļņas zaudējumu aprēķins apliecina, ka 2004.gadu sabiedrība noslēgusi ar peļņu. Tāpat atbildētāja norāda uz veikto Valsts ieņēmumu dienesta audita slēdzienu, kas nav konstatējusi pārkāpumus sabiedrības grāmatvedībā. Papildus minot, ka minētos attaisnojuma dokumentus nav iespējams iesniegt, jo ir pagājuši vairāk kā pieci gadi no termiņa līdz kuram dokumentus ir jāglabā atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Likuma "Par nodokļiem un nodevām" 15.panta pirmās daļas 4.punkts noteic, ka nodokļu aprēķinu pareizības pierādīšanai uzglabāt finansiālās un saimnieciskās darbības ieņēmumus un izdevumus apliecinošus attaisnojuma dokumentus un citus darbību apliecinošus dokumentus vismaz piecus gadus, bet gadījumos, kad nodokļu maksātājam saskaņā ar likumu tiek piemērots īpašs nodokļu režīms uz laiku, kas pārsniedz piecus gadus,- visu īpašā nodokļu režīma piemērošanas laiku. Tāpat likuma "Par grāmatvedību" 10.pants noteic, ka glabāšanas laiks ir pārējiem attaisnojuma dokumentiem- 5 gadi.

Lietā nav strīda, ka pirmā administratora pretenzija atbildētājai /pers. B/ nosūtīta 2010.gada 11.martā, t.i., vairāk kā pieci gadi atpakaļ no laika perioda (2004.gada februāris līdz 2004.gada 11.novembris), par kādu atbildētājai bija lūgts iesniegt attaisnojuma dokumentus administratoram, un par kādu tiek tiesai lūgts piedzīt zaudējumus. Tāpat no lietas faktiskajiem apstākļiem izriet, /pers. B/ atstājusi valdes locekļa amatu 2004.gada 25.novembrī, kas sastāda četru gadu un astoņu mēnešu termiņu pirms maksātnespējas procesa pasludināšanas.

Tiesa secina, ka, ņemot vērā normatīvo aktu prasības attiecībā uz attaisnojuma dokumentu piecu gadu glabāšanas termiņu, atbildētājas iebildums par attaisnojuma dokumentu neiesniegšanu administratoram, jo minētais piecu gadu termiņš ir iestājies, ir pamatots. Tādējādi atbildētāju pienākums pierādīt, ka tie rīkojušies kā krietns un rūpīgs saimnieks, ir pierādāms ar citiem lietā esošajiem pierādījumiem.

Tiesa, iepazīstoties ar atbildētājas iesniegtajiem dokumentiem, secina, ka no SIA "Bambergs" gada pārskata par 2004.gadu un peļņas zaudējumu aprēķinu uz 2004.gada 31.decembri izriet, ka sabiedrība 2004.gadu ir noslēgusi ar peļņu Ls 8615,00 apmērā. Tādējādi tiesa secina, ka minētais fakts apstiprina atbildētājas apgalvojumu, ka laika posmā, kurā atbildētāja ir bijusi valdes locekļa amatā- proti no 2004.gada 9.februāra līdz 2004.gada 25.novembrim sabiedrības 2004.gads nav noslēdzies ar zaudējumiem, bet gads noslēdzies ar peļņu. (lietas lapa 67-75)

Tāpat no pievienotās 2004.gada bilances izriet, ka bilances aktīvu daļā nav atspoguļotas prasības pret bijušajiem valdes locekļiem (avansa norēķini), kas apliecina faktus, ka 2004.gadā grāmatvedībā nav iegrāmatoti pret valdes locekļiem nesegtu izmaksātu avansu saistības, kas rastos gadījumā, ja atbildētāji būtu izņēmuši naudas summas, neizlietojot tās sabiedrības vajadzībām. (lietas lapa 69-70) Tādējādi tiesa norāda, ja atbildētāji nebūtu norēķinājušies ar prasītāju par naudas izlietojumu, viņi būtu iekļauti debitoru sarakstā, taču tādi pierādījumu lietā nav iesniegti.

Kā redzams no prasītāja konta pārskatiem par 2004.gadu, sabiedrības saimnieciskajā darbībā tiek izmantoti naudas līdzekļi, kas pārsniedz minētā konta faktisko prasītājam piederošo naudas līdzekļu apjomu, kas norādīts bilancē Ls 2398,00 apmērā. (lietas lapa 69)

Savukārt no lietas materiāliem pievienotā Valsts ieņēmumu dienesta audita pārskata Nr.002, kas veikt auditējamajam periodam no 2003.gada 1.decembris līdz 2006.gada 30.novembris (pievienotās vērtības nodoklis, iedzīvotāju ienākumu nodoklis, valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas), un uzņēmuma ienākuma nodoklis laika posmā no 2003.gada 1.janvāra līdz 2005.gada 31.decembrim, izriet, ka kopumā grāmatvedības jautājumos kvalificēta trešā persona var gūt priekšstatu par uzņēmuma finansiālo stāvokli un tā saimnieciskajiem darījumiem noteiktā laika posmā. (lietas lapa 6) Tādējādi var secināt, ka konkrētajā periodā sabiedrības naudas līdzekļu kustība kredītiestāžu kontos ir atbildusi saimnieciskās darbības rādītājiem un liecināja par tādu darījumu veikšanu, kuri ir atspoguļoti nodokļu maksātāja – sabiedrības grāmatvedības uzskaitē.

Tiesa secina, ņemot vērā un vērtējot kopsakarā iepriekš minētos pierādījumus, tie apstiprina, ka valdes locekļu rīcība atbilst krietna un rūpīga gādīga saimnieka jēdzienam, un atbildētāju rīcība ir bijusi lojāla, kā arī valdes locekļi nav rīkojušies pretēji kapitālsabiedrības prasītāja SIA „Bambergs" interesēm, tādējādi nav pārkāpts Komerclikumā ietvertais krietna un rūpīga saimnieka pienākums attiecībā uz laika periodu no 2004.gada 2.februāra līdz 2004.gada 11.novembrim.

Pie šādiem apstākļiem tiesa atzīst, ka prasība par zaudējumu Ls 24 165,00 piedziņu no atbildētājiem /pers. B/ un /pers. C/ par laika

periodu no 2004.gada 12.februāra līdz 2004.gada 11.novembrim, ir noraidāma.

Prasītājs lūdz piedzīt no atbildētāja /pers. C/ zaudējumus Ls 63 771,63 apmērā par laika posmu no 2007.gada 1.novembra līdz 2008.gada 16.augustam.

No lietai pievienotā prasītāja AS „Swedbank" banka konta pārskatiem par laika periodu no 2007.gada 1.novembra līdz 2008.gada 16.augustam izriet, ka no prasītājas bankas konta izņemti naudas līdzekļi par kopējo summu Ls 63 771,63 apmērā. Maksājuma mērķi norādīti „naudas izsniegšana, alga, izmaksā algām."(lietas lapa 25-32) Tādējādi saskaņā ar prasītāja grāmatvedības dokumentiem atbildētājam izsniegtā summa kā vienīgajam valdes loceklim sastāda Ls 63 771,63.

Lietā nepastāv strīds, ka naudas līdzekļi Ls 63771,63 apmērā izsniegti atbildētājam /pers. C/. Tai pat laikā lietā nav iesniegti pieradījumi par naudas līdzekļu Ls 63 771,63 apmērā izlietojuma pamatojumu prasītāja saimnieciskajai darbībai.

Maksātnespējas likuma (spēkā līdz 31.10.2010) 64.panta 3.punkts noteic, ka administratoram pēc maksātnespējas procesa pasludināšanas papildus šajā likumā noteiktajām vispārīgajām administratora tiesībām ir tiesības nodot tiesai izskatīšanai jebkuru parādnieka prasījumu.

Likuma „Par grāmatvedību" 2.pants noteic, ka uzņēmuma pienākums ir kārtot grāmatvedību. Grāmatvedībā uzskatāmi atspoguļojami visi uzņēmuma saimnieciskie darījumi, kā arī katrs fakts vai notikums, kas rada pārmaiņas uzņēmuma mantas stāvoklī. Grāmatvedību kārto tā, lai grāmatvedības jautājumos kvalificēta trešā persona varētu gūt patiesu un skaidru priekšstatu par uzņēmuma finansiālo stāvokli bilances datumā, tā darbības rezultātiem, naudas plūsmu noteiktā laikposmā, kā arī konstatēt katra saimnieciskā darījuma sākumu un izsekot tā norisei. Par grāmatvedības kārtošanu un visu saimnieciskos darījumus apliecinošo dokumentu oriģinālu, kopiju vai datu attēlu saglabāšanu ir atbildīgs uzņēmuma vadītājs, kas kapitālsabiedrības gadījumā ir valde.

Savukārt Likuma „Par grāmatvedību" 7.pants noteic, ka grāmatvedības reģistros izdara ierakstus, kas pamatoti ar attaisnojuma dokumentiem.

Tiesa secina, ka atbildētājs /pers. C/ ir pārkāpis likuma „Par grāmatvedības" normas, jo naudas līdzekļu Ls 63 771,63 apmērā izlietojums sabiedrības saimnieciskajām vajadzībām nav pamatots ar attaisnojuma dokumentiem un atbilstošiem ierakstiem grāmatvedībā. Minēto izdevumu neatspoguļošana grāmatvedībā atbilstoši faktiskajam izlietojumam ir atzīstams kā grāmatvedību regulējošo normatīvo aktu pārkāpums.

Tādējādi tiesa secina, ka ar atbildētāja /pers. C/ rīcību - izdevumu neatspoguļošana grāmatvedībā atbilstoši faktiskajam izlietojumam, ir pārkāpts Komerclikumā ietvertais krietna un rūpīga saimnieka pienākums.

Tādējādi tiesa atzīst, ka prasītājs ir pierādījis, ka prasītājam ir radušies zaudējumi Ls 63 771,63 apmērā, kas izriet no atbildētāja /pers. C/ rīcības, pārkāpjot grāmatvedības reglamentējošus normatīvos aktus, un nepiestādot atbilstošus attaisnojuma dokumentus par naudas līdzekļu izlietojumu sabiedrības- SIA „Bambergs" vajadzībām un tās interesēs, kā arī ir konstatējama cēloņsakarība starp atbildētāja kā valdes rīcību un prasībā norādītajiem zaudējumiem.

Tāpat tiesa atzīst, ka atbilstoši Komerclikuma 169.panta trešajai daļai, kas paredz valdes locekļa vainas prezumpciju, atbildētājs /pers. C/ nav pierādījis, ka viņi nav vainojams konkrētos zaudējumos Ls 63 771,63 apmērā, kas nodarīti sabiedrībai- SIA „Bambergs".

Civilprocesa likuma 41.panta pirmā daļa nosaka, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 10.punktu no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos atbrīvojami administratori- prasībās, kas celtas to personu labā, kurām pasludināts juridiskās personas maksātnespējas process (..).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, kas nosaka, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja /pers. C/ valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai. Tādējādi no atbildētāja saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkts d) apakšpunktu valsts labā piedzenama valsts nodeva par prasības celšanu Ls 927,72.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5. un 7.punktam un valsts akciju sabiedrības „Latvijas Pasts" tarifiem ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi (ar prasības pieteikuma noraksta un tiesas pavēstu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi) šajā lietā uz sprieduma taisīšanas brīdi ir Ls 8,68. Ņemot vērā to, ka prasītājs ir atbrīvots no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, no atbildētāja /pers. C/ valsts labā piedzenami nesamaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi Ls 8,68 apmērā (lietas 2.lapa).

Civilprocesa likuma 204.[1] pants nosaka, ka,taisot spriedumu par tiesas izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, kas nedrīkst būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Ņemot vērā teikto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 93., 97., 190., 192., 193.pantu, tiesa

nosprieda:

Maksātnespējīgās SIA "Bambergs" prasību par zaudējumu piedziņu pret /pers. B/ un /pers. C/ **apmierināt daļēji.**

Prasību daļā par zaudējumu piedziņu Ls 24 165,00 apmērā pret /pers. B/ un /pers. C/ noraidīt.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu maksātnespējīgajai SIA „Bambergs", reģistrācijas Nr.40003361230, zaudējumus Ls 63771,63 apmērā (sešdesmit trīs tūkstoši septiņi simti septiņdesmit viens lats, 63 santīmi).

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, valsts labā nenomaksāto valsts nodevu Ls 927,72 (deviņi simti divdesmit

septiņi lati, 72 santīmi) apmērā un nenomaksātos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 8,68 (astoņi lati, 68 santīmi) apmērā.

Valsts nodeva maksājama: Saņēmējs: Valsts kase, Reģistrācijas Nr.90000050138, Konta Nr. LV55TREL1060190911200, Saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, iemaksas mērķis: valsts nodeva, kā arī dati lietas identificēšanai (atbildētāja vārds un uzvārds).

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi maksājami:

Saņēmējs: Tiesu administrācija, konts LV51TREL2190458019000, NMR 90001672316, saņēmēja banka: Valsts kase, kods TRELLV22, iemaksas mērķis: 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kā arī dati lietas identificēšanai (atbildētāja vārds un uzvārds).

Sprieduma labprātīgai izpildei noteikt termiņu - 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās. Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par tiesas izdevumu - ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu valsts labā, maksājumu apliecinošu dokumentu iesniegt Rīgas rajona tiesā 10 dienu laikā no sprieduma stāšanās spēkā.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā.

Tiesnese /personiskais paraksts/ I.Bāliņa

NORAKSTS PAREIZS

Rīgā 2013.gada 16.oktobrī

Rīgas rajona tiesas tiesnese I.Bāliņa